

Męska plaga. Seks, pożądanie i kłopoty z prostatą*Jürgen Thorwald**Wydawnictwo ZNAK Kraków 2011, s. 383, ISBN 978-83-240-1804-8*

Wydawnictwo ZNAK Kraków 2011, s. 383, ISBN 978-83-240-1804-8

Dalsza książka znanego pisarza, autora licznych publikacji, w tym książek o charakterze naukowym i naukowo-popularnym z szczególnym uwzględnieniem bogatych dziejów medycyny. Tłumaczenia z niemieckiego „Der geplagte Mann. Die Prostata-Geschichte und Geschichten” z 1994 roku dokonał Mateusz Borowski. Może właściwszym byłby inny polski tytuł „Udręka mężczyzny. Historia i historyjki gruczołu krokowego”?

Książka liczy cztery części. Pierwsza przypomina kłopoty urologiczne Ronalda Reagana i Rudyarda Kiplinga, początki urologii oraz fizjologiczną i patologiczną rolę prostaty w mykcji, prokreacji i seksie. Część druga opisuje pierwsze zabiegi urologiczne starożytności oraz choroby królów Karola V i Henryka IV oraz cara Piotra Wielkiego. Przytacza zasługi Vesaliusa i Morgagniego, twórcy anatomii patologicznej i nazwy „przerost gruczołu krokowego”. Kolejno omawia dzieje m.in. cewnikowania, litotrypsji, próby kastracji, różnych metod częściowej i całkowitej resekcji stercza, endocystoskopii, jak również krioterapii, wprowadzenia lasera i mikrofal oraz różnych leków roślinnych i hormonalnych.

Bardzo ciekawa jest obszerna część trzecia wykazująca brak wpływu nadaktywności lub wstrzemięźliwości seksualnej na stan gruczołu krokowego, na przykładach kilkunastu sławnych mężczyzn ze świata polityki i sztuki /m.in. Charlie Chaplin, Leopold Stokowski, Gabriel d' Annuzio, Herbert Wells, Georges Simenon, Picasso, król Edward VII, Hindenburg, Harold Macmillan i de Gaulle/. Ostatnia, czwarta część zaczyna się cytatem z powieści Roberta Ruarka, który własne przeżycia przypisuje bohaterowi, skonfrontowanemu z rakiem prostaty. Pierwsza połowa XIX stulecia przynosi pierwszy opis raka stercza, dochodzi do poznania jego rozrostu, przerzutów, możliwości resekcji z następstwami zaburzeń potencji i mykcji. Wchodzi w użytek badanie fosfatazy kwaśnej, kastracja chirurgiczna i hormonalna, ustala się klasyfikacje stadiów rozwoju raka stercza. Medycyna wzbogaca się o biopsję, ultrasonografię i scyntyografię, diagnostykę radiologiczną i limfografię, skanowanie kości. Rozwija się terapia chirurgiczna, napromieniania, zostaje odkryte PSA. Podkreśla się coraz bardziej konieczność systematycznych badań mężczyzn po 50-ce.

Obszerne piśmiennictwo zajmuje aż 19 stron. Jasna dyspozycja dzieła, dobry kremowy papier, czytelna czcionka ułatwiają lekturę książki. Chroni ją kilkobarwna, bardzo twarda tekturowa okładka.

Thorwald podaje ważne i ciekawe informacje pięknym, literackim stylem, znanym dobrze z poprzednich dzieł. Jego dzieje urologii nie omawiają licznych błędów i sukcesów medycyny, a barwne biografie lekarzy i pacjentów są świetnie przedstawione na tle ich czasów. Dzieło winni poznać studenci i lekarze, a szczególnie urologi i historycy medycyny, a także czytelnicy

cy bez fachowego przygotowania. Dotyczy to szczególnie mężczyzn, tak bardzo zagrożonych chorobami gruczołu krokowego.

prof. Henryk Gaertner – Kraków